

сприйняття аудиторії. Сучасне мистецтво дедалі активніше переосмислює роль кольору у творчому процесі - зокрема, в умовах переходу від традиційних форм образотворчого мистецтва до цифрових медіа.

АРТ-ТЕРАПІЯ У СВІТОВІЙ ПРАКТИЦІ

Дудка Д., здобувач вищої освіти

*Черняк Д.С., кандидат соціологічних наук, доцент, доцент кафедри
сценічного мистецтва і культури*

Київський національний університет технологій та дизайну

Ключові слова: арт-терапія, мистецтво, ментальне здоров'я, терапевтичний ресурс.

В умовах швидких, кардинальних суспільних змін, травмуючого колективного та особистого досвіду, екзистенційної невизначеності, збільшення психоемоційного навантаження на особистість, зростає потреба в пошуку гуманістичних форм підтримки, які забезпечать емоційне відновлення, внутрішню опору та створення простору для творчого вираження особистості. Саме мистецтво може виступати терапевтичним ресурсом для смислового відновлення в умовах воєнного та післявоєнного періоду, формою підтримки ментального здоров'я, збереження внутрішньої цілісності особистості, створює простір для надії та співпереживання.

Дослідники трактують мистецтво як механізм символічної комунікації, що здатен транслювати глибинні смисли, колективний досвід та цінності, зберігати ідентичність та внутрішню рівновагу, фактор культурного зцілення.

В різних культурних традиціях, в різні історичні епохи мистецтво розглядалось як засіб впливу на внутрішній світ людини не лише у сенсі естетичного насолодження, а як чинник духовного очищення, емоційного відновлення та морального вдосконалення. Діалог особистості з культурним текстом мобілізує пам'ять, уяву, моральну чутливість, співчуття, дозволяє осмислити та інтегрувати власні емоції в нову смислову структуру.

Мистецтво є простором для глибинного самопізнання, особливо в умовах кризи, переходу від хаосу до впорядкованості, від фрагментарності до цілісності, від стражання до нового бачення себе у світі.

З найдавніших часів мистецтву приписували здатність зцілювати. В первісній культурі ритуальні танці, пісні, малюнки на стінах в печерах виконували не лише естетичну, а й сакральну інтегруючу функцію. Через образ, ритм, дію людина виражала свої страхи, сподівання, просила захисту, намагалась вплинути на хід подій.

В умовах нестабільного світу арт-терапія перетворюється на частину системи психосоціальної підтримки та гуманістичного супроводу особистості. Її перевага в поєднанні мистецтва, науки, гуманітарної практики, освіти та соціального партнерства. Арт-терапія як практика представляє собою цілісну систему роботи з особистістю, що спирається на природні механізми творчості та охоплює психологічний, емоційний, соціальний і культурний рівні існування людини. Особливістю арт-терапії є універсальність, оскільки вона може застосовуватися при роботі з різними віковими групами: дітьми, підлітками, дорослими, людьми похилого віку. Її використовують в своїй роботі не тільки психотерапевти, але й соціальні працівники, арт-педагоги, вчителі, культурні діячі. Арт-терапія охоплює багато форм, що розрізняються за змістом, способом проведення та цільовою аудиторією.

Арт-терапія в сучасних умовах виступає як гуманістична форма підтримки, що дозволяє забезпечувати самовираження, емоційне відновлення та рівновагу. Дослідники наголошують, що арт-терапія потребує комплексного осмислення, міждисциплінарного дослідження, зокрема культурологією, психологією, педагогікою тощо. Особлива увага має зосереджуватися на вивченні моделей та сфер практичного впровадження арт-терапії.

Сьогодні в українському контексті арт-терапія найбільш поширена в таких сферах як: соціальна робота, освіта, психосоціальна підтримка вразливих груп населення.

Незважаючи на те, що в Україні арт-терапія не має формалізованого статусу як самостійної професії, вона активно розвивається через волонтерські ініціативи, громадські організації, творчі освітні простори, практичну діяльність психологів і арт-педагогів та потребує інституційної підтримки, фінансування, законодавчого визнання й системи підготовки кадрів.

АНАЛІЗ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРОБЛЕМ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА

Щербина Д., здобувач вищої освіти

*Черняк Д.С., кандидат соціологічних наук, доцент, доцент кафедри
сценічного мистецтва і культури*

Київський національний університет технологій та дизайну

Ключові слова: екологічне мистецтво, еко-арт, environmental art, ленд-арт.

Сучасне мистецтво – це не лише засіб естетичного вираження, а й вагомий інструмент суспільних змін. Однією з головних проблем, що хвилює митців сьогодні, є екологічна криза. Забруднення довкілля, кліматичні зміни, зникнення видів — усі ці виклики стають центральними